Noterat

Övik får nytt ekonomiskt tillskott

▶ Övik Energi får ett villkorat aktieägartillskott på 725 miljoner kronor för att sanera ekonomin. Det beslutade ett oenigt kommunfullmäktige i Örnsköldsvik den 26 november.
Den S-ledda kommunledningen drev igenom beslutet, medan borgerliga partier och Miljöpartiet istället ville initiera en försäljning av bolaget.
– Det är klart att det kan vara vanskligt att sälja ett bolag med så bräcklig ekonomi. Men vi tycker att det finns stora nackdelar med att behålla Övik Energi eftersom verksamheten är beroende av ett fåtal industriföretag som dominerande kunder, säger oppositionsrådet Dan Olsson, Centerpartiet.

Byter fjärrvärme mot bergvärme

▶ Karlstads universitet byter från fjärrvärme till bergvärme, som delvis ska drivas med solceller. Akademiska Hus uppger att ett av syftena med bytet är att minska utsläppen av koldioxid, men fjärrvärmeleverantören Karlstads Energi tror inte att det blir så – utan tvärtom. Det uppger Nya Wermlands-Tidningen.

Kompletterar med värmepumpar

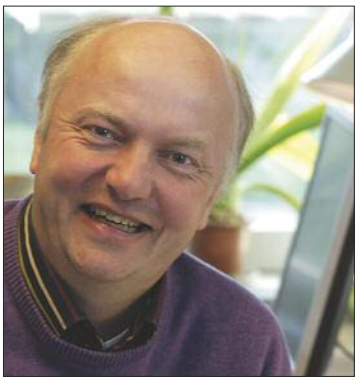
▶ Ängelholmshem kompletterar fjärrvärmen i bostadsområdet Papegojan med värmepumpar. Arbetet med att installera värmepumparna har nyligen inletts och i april eller maj tas anläggningen i bruk. Det uppger Helsingborgs Dagblad.

Varma fotbollsplaner i Degerfors

▶ I Degerfors pågår arbetet med att lägga ner värmeslingor i Stora Vallas A-plan. Även konstgräsplanen kommer att värmas upp. En kulvert kommer att grävas upp mellan konstgräsplanen och A-planen och värmeslingorna kommer att anslutas till fjärrvärmen. Det uppger Nya Wermlands-Tidningen.

Danmark storsatsar på fjärrvärmeforskning

Fjärrvärmeforskning har tidigare inte varit någon omfattande verksamhet i Danmark, men idag görs det flera stora satsningar på forskning om fjärrvärme. Störst är projektet 4DH, där man under sex år satsar 60 miljoner danska kronor, motsvarande drygt 72 miljoner svenska kronor, på att utveckla det man kallar för fjärde generationens fjärrvärme.

Henrik Lund.

▶ Av dessa 72 miljoner kronor kommer knappt 45 miljoner från det danska strategiska forskningsrådet, cirka 12 miljoner är bidrag från dansk industri och resterande cirka 15 miljoner är medfinansiering från de 32 partners som ingår i projektet. Bland dessa finns Halmstad Universitet, Linnéuniversitetet i Växjö och Chalmers i Göteborg.

– Det här projektet är helt unikt i sin storlek i förhållande till tidigare fjärrvärmeforskning i Danmark, säger professor Henrik Lund vid Ålborg Universitet som leder projektet. Vi ska etablera ett strategiskt forskningscenter för den fjärde generationens fjärrvärme här i Ålborg, där vi dels ska studera tekniken, men också hur den framtida fjärrvärmen ska organiseras, vilka lagar och regler som behövs med mera.

Sammanlagt kommer projektet att anställa 13 doktorander. Elva av dessa kommer att arbeta i Danmark, en kommer att anställas i Sverige och en i Kina.

– Centret ska vara en plattform för forskning, men projektet ska också försöka uppmärksamma samhället på den roll fjärrvärmen kan spela i framtiden. När man till exempel gör energiplaner så vill vi att fjärrvärmen ska finnas med. Det gäller i Danmark men också på andra platser som Östeuropa och i Kina, förklarar Henrik Lund.

– Ett tredje mål är att generera demonstrationsprojekt. Det kan vara projekt som provar teknik, men också projekt som testar organisatoriska frågor.

Lägre temperaturer

En viktig del i fjärde generationens fjärrvärme är att temperaturerna i näten ska sänkas betydligt. Den första generationen fjärrvärme var ångsystem. Den andra generationen definieras som vatten under tryck och 100 grader och i den tredje ligger temperaturen under 100 grader.

– Den fjärde generationen är nere på 60 grader i framledningstemperatur och 30 grader i retur, kanske till och med 50 respektive 20 grader. Ju lägre desto bättre! konstaterar Henrik Lund. Fjärrvärmen ska samverka med lågenergibostäder och kunna utnyttja värmeproduktionen bättre. Det är en fjärrvärme som passar in i den framtid som vi föreställer oss med hållbarar energisystem.

Stora förhoppningar

Den danska fjärrvärmebranschen har stora förhoppningar på det här projektet. I och med att så många kommer att arbeta så många år med den här forskningen kommer det att skapas karriärvägar inom fjärrvärmeforskningen, tror Henrik Lund.

Även bland de danska producenterna av utrustning finns förhoppningar på projektet och glädje över att det skapas en plattform där man kan arbeta tillsammans. 4DH-centret kommer att kombinera ny teknik på många områden för att värma bostäder med lägre energibehov och industrin ser en vinst i att de kan se sig själva i ett sammanhang med ett klart mål för framtiden.

– Dessutom hoppas vi kunna utveckla det internationella samarbetet för att se vad det är som är lika och vad det är som skiljer i framtiden för fjärrvärmen i till exempel Danmark och Sverige i förhållande till Östeuropa och Kina och vilka lösningar som går att överföra, säger Henrik Lund.

PER ANDERSON

Mera forskning

■ Förutom satsningen på den fjärde generationens fjärrvärme, så har den danska regeringen i det stora energiavtal som slöts våren 2012 avsatt drygt 42 miljoner svenska kronor under perioden 2012–15 för att utveckla teknik för hållbara energilösningar inom fjärrvärmen, som till exempel geotermi och stora värmepumpar.

Dessutom har det avsatts drygt 3,5 miljoner kronor respektive cirka 9 miljoner kronor för en analys av fjärrvärmens roll i den framtida energiförsörjningen samt användningen av biomassa i Danmark.

Grøn Energi – ny dansk tankesmedja

▶ Grøn Energi är namnet på den tankesmedja som den danska fjärrvärmebranschen har tagit initiativ till under hösten 2012. Avsikten är att tankesmedjan ska arbeta för att Danmark ska ha ett miljövänligt, säkert och framtidssäkrat fjärrvärme- och fjärrkylesystem. Dessutom ska man samtidigt skapa exportmöjligheter för dansk industri och därmed flera jobb.

I den nya tankesmedjan ingår förutom branschorganisationen Dansk Fjernvarme, som representerar 405 fjärrvärmeverk från hela Danmark, företag som Danfoss, Grundfos, Logstor, Kamstrup och Cowi.